

LA GRAN ILUSIÓN

Argument i guió: Jean Renoir i Charles Spaak

Director: Jean Renoir

STORE LINE

Durant la Primera Guerra Mundial, l'avió de De Boildieu i Maréchal és abatut. Els dos francesos són presos per part del capità alemany Von Rauffenstein. Ja en el camp de concentració coneixen a altres presos, entre ells hi ha un enginyer, Rosenthal, un actor de teatre i un professor d'ensenyament mitjà. Tots ells planegen com escapar-se d'aquest camp. Però quan ja tenen a punt la fuga traslladen a Rosenthal, Maréchal i De Boildieu, on aquest últim comparteix una bona amistat amb Von Rauffenstein que és el comandant de la fortalesa on es troben. Però aquesta amistat que neix es veu truncada quan el Rauffenstein dispara a mort a De Boildieu, ja que aquest ajuda als altres dos companys seus a fugir, però ell decideix quedar-se per no traïr la confiança del comandant. En la seva fugida van a parar en una masia on Maréchal s'enamora de la mestressa, un amor que no pot continuar perquè els dos fugitius han de sortir de les terres alemanyes per poder estar segurs.

IDEA TEMÀTICA

Tres membres de l'exèrcit francès cauen presoners de l'exèrcit alemany durant la Primera Guerra Mundial. Faran els possibles per poder escapar del camp de concentració on els han portat.

TEST D'AVUACIÓ

Es pot adequar a les possibilitats del productor?

Sí, perquè el producte té interès i qualitat. Té característiques artístiques i també la possibilitat de ser un producte final comercial.

El tema es pot enunciar en un màxim de tres línies?

Sí, en aquest cas el tema és la història de tres presos francesos que volen escapar-se del camp de concentració on han anat a parar, després de ser capturats pels alemanys. La situació temporal té lloc durant la Primera Guerra Mundial.

La història escollida és adequada al desenvolupament del tema?

Sí, personalment crec que la història desenvolupa molt bé les tres línies del tema. En fa un projecte atractiu que pot "enganxar" al públic a la seva trama.

El tema està implícit en la història i es dedueix de l'acció?

Sí, des del primer moment que es troben els aviadors francesos en el camp de concentració ja es fa palesa la seva idea de fugir dels enemics i tornar a la seva terra. Al llarg del guió es pretén mostrar els diferents passos que seguiran per poder-se escapar de les mans dels alemanys i els problemes que es troben per fer realitat el seu somni fins que ho aconsegueixen.

L'acció és acció dramàtica?

L'acció connecta l'esdeveniment relatat amb el públic, l'afecta de manera simbòlica, i en algun cas, segurament també, de manera real. D'altra banda la seva estructura és clara (plantejament: els pilots cauen en mans de l'exèrcit enemic alemany; desenvolupament: es plantegen com escapar-se del camp (camps) de concentració on es troben; i finalment desenllaç: la fugida de Rosenthal i Maréchal).

El protagonista està ben definit, té motivació clara i lluita per aconseguir un objectiu?

Els protagonistes tenen una motivació que és tornar a la seva terra i fugir de les mans de l'exèrcit enemic. El seu objectiu es veu en tota la pel·lícula, fins que l'aconsegueixen, al final. De totes maneres De Boildieu renuncia al seu objectiu i acaba mort en mans de Von Rauffenstein.

L'objectiu és important per al protagonista, és difícil i comporta risc?

Sí. Es tracta d'obtenir un objectiu que no està permès. És a dir, no és possible fugir d'un camp de concentració per tant l'acció comporta un risc i és de difícil resolució.

El conflicte és fort i clar?

Sí, en tot moment el conflicte hi és present. La lluita entre presos i els oficials alemanys, uns "lluïten" per ser lliures i els altres per no permetre als francesos aquesta llibertat.

Ens interessa el protagonista i el seu problema?

Sí, ja que el públic pot posar-se a la pell dels protagonistes i viu i pateix amb ells la recerca de l'assoliment del seu somni; l'objectiu: fugir dels alemanys i tornar a l'Estat francès.

Ens motiva el tema?

Sí. L'espectador es pot introduir a la pell dels protagonistes i per tant viure el mateix que ells pateixen. D'aquesta manera s'aconsegueix motivar.

L'estructura té punts d'inflexió que augmenten l'interès i el risc?

Sí, per exemple, sembla que aviat fugiran, el túnel està gairebé acabat, quan Douamont cau en mans dels alemanys. Però dura poc i en mig d'una representació teatral –organitzada per Maréchal– els francesos se n'assabenten i canten la *Marsellesa*. A partir d'aquest moment Maréchal és tancat en una cela i més tard els altres dos protagonistes són duts en un altre camp on es retrobaran amb el company actor. Amb escenes com aquestes s'aconsegueix augmentar l'interès i l'atenció. D'altra banda, quan ja gairebé haurien aconseguit escapar, els seus plans es veuen estroncats i han de començar des de zero.

La història té un clímax amb intensitat autèntica (tensió dramàtica)?

Sí, crec que es podria dir que és a partir del moment que han de començar els seus plans de nou, finalment De Boildieu decideix no marxar per no traïr la confiança del seu "amic" Von Rauffenstein. De totes maneres acaba mort i els altres fugen.

La resolució és ràpida, coherent i sorprenent?

Sí, una vegada es troben en el nou camp de concentració l'acció i el desenllaç es desenvolupen amb rapidesa. D'altra banda, és un final coherent (aconsegueixen el seu objectiu) i prou inesperat (fugen, no de la manera que s'havien plantejat i no tots, i Maréchal s'enamora d'una mestressa).

QUIN MODE DE PRODUCCIÓ PROPOSARIES (PRODUCCIÓ PRÒPIA O COPRODUCCIÓ). VALORA LES AVANTATGES I ELS INCONVENIENTS

Personalment em decantaria per una coproducció, si tenim en compte que la productora és més aviat petita i que per tant no pot posar tan capital. D'aquesta manera les despeses es repartirien entre més (i evidentment els beneficis). D'altra banda, intentaria trobar més d'una societat o productora; per exemple, es podria parlar amb Televisió de Catalunya, Televisió Espanyola, però també ser més ambiciosos i aconseguir una coproducció amb una empresa de l'Estat francès o algun altre país europeu. D'aquesta manera ens assegurem un visionat que surti de dins de l'Estat espanyol i, per tant, una amortització de la pel·lícula que no s'aconsegueix en només un estat. A part seria molt més fàcil arribar a la resta d'estats europeus. És a dir es tindria un circuit de sales major. A part es podria arribar a algun conveni amb alguna distribuïdora que pogués projectar la pel·lícula a fora de l'estat, per això hauria de ser una distribuïdora gran o amb convenis amb altres distribuïdores europees i d'aquesta manera poder ampliar el mercat de distribució i projecció.

Qui produeix és qui assumeix el risc empresarial: fa el film amb els mitjans propis i l'empresa productora en té la titularitat del dret d'explotació comercial. A més, aquesta empresa és qui orienta i organitza tots els processos de la producció i la realització dels treballs específics. Per tant, en el cas de la coproducció aquestes despeses (i beneficis, més a la llarga) empresarials es distribueixen entre les diferents firmes, però al mateix temps les decisions també són conjuntes.

DONAT QUE NO DISPOSES DE SUFICIENT CAPITAL I TENINT EN CONSIDERACIÓ LES FONTS DE FINANÇAMENT APUNTADES ALS MATERIALS DIDÀCTICS. QUIN PLA D'ACCIONS ET MARCRIES PER ACONSEGUIR TOT EL FINANÇAMENT QUE ET FALTA PER PODER ENLLESTIR L'OBRA? PARTEIX D'UNA PERSPECTIVA ESPANYOLA AMB ÀNIMS D'EXPANSIÓ EUROPEA, PRIMER, I TAMBÉ INTERNACIONAL, I SENSE DEIXAR DE BANDA LES SUBVENCIONS QUE ES PODEN ACONSEGUIR A CATALUNYA.

Ahora de pensar en el finançament s'hauria de marcar des de vessants: la preproducció, la producció i la postproducció.

Els primers passos es podria buscar en algun organisme europeu o local, com per exemple les televisions. A continuació¹ hi ha una llista d'ajuts (amb el nom de la resolució) que el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya té. Hi manquen ajuts previs al guió, tot i que també es contempla la seva possibilitat d'ajuda. A més, segons l'èxit que pogués tenir el llargmetratge a la taquilla, automàticament, en rebria.

a. Recerca d'ajuts i subvencions

Els ajuts que es poden trobar són sobretot mitjançant les televisions –ja siguin locals, dins la xarxa de televisions locals; autonòmiques i/o estatals–, el Departament de Cultura de la Generalitat o el Ministeri de Cultura, entre altres. El nombre d'ajuts no és tan destacable com el d'altres països de la Unió Europea. Alguns dels ajuts de la Generalitat podrien ser els següents: resolució CLT/271/2005 (promoció i publicitat de llargmetratges cinematogràfics i de produccions de gran format); resolució CLT/275/2005 (subvencions per a l'explotació de llargmetratges cinematogràfics i de produccions en gran format); resolució CLT/600/2006 (promoció de pel·lícules en català).

Aquestes subvencions econòmiques poden ser de dues classes, les autonòmiques i les selectives. Les primeres també es coneixen com a objectives i són ajuts que s'atorguen d'una manera automàtica a pel·lícules que compleixin certs requisits. Aquestes subvencions es poden trobar abans de la producció o després. En aquest cas es podrien buscar ajudes per a films de temàtica històrica, per exemple. Però no tot són avantatges amb les ajudes selectives, poden sorgir inconvenients com la inflació artificial dels pressupostos; que es creïn societats de producció que són efímeres per part dels directors, per tant poden néixer empreses destinades a la producció de les pel·lícules subvencionades. Finalment també s'ha de mirar que el projecte cinematogràfic creat no neixi destinat a no sortir mai a la llum, però sí per rebre la subvenció. Les segones ajudes, també conegudes com a subjectives, són puntuals segons el parer d'instàncies determinades.

b. Venda prèvia al distribuïdor

Per tal d'acabar de tancar el finançament previ a la producció es pot començar a buscar quina distribució pot tenir, i per tant conèixer si el número de sales de cinema, on distribuir, és prou important per tal de fer rendible la inversió. Com tot es tracta d'una negociació en què per una

¹ A l'apartat de recerca d'ajuts i subvencions

banda s'ha de fer creure al distribuïdor que hi ha el finançament per rodar la pel·lícula i, per l'altra, els distribuïdors han de deixar clar als productors que la pel·lícula serà exhibida en un circuit de sales prou important.

D'altra banda també s'ha de tenir present les mesures preses que afecten a la comercialització, l'exhibició i l'exportació. Referents a la comercialització hi ha un parell de mesures establertes perquè les distribuïdores puguin doblar una pel·lícula a l'estranger a canvi que es distribueixi la pel·lícula creada a l'Estat espanyol. L'altra mesura data de l'any 1994 i permet la concessió de llicències per poder doblar per distribució de films europeus. Les mesures relacionades amb l'exhibició fan referència a la quota de pantalla, la programació obligatòria o, una mesura que afecta a aquesta pel·lícula, que és la subvenció d'un 5% dels ingressos bruts per a l'exhibició dels films subvencionats.

Les altres mesures que ens poden interessar són les relacionades amb l'exportació. Es concedeixen concessions de primes especials a les produccions cinematogràfiques exportades en funció dels ingressos en divises. És a dir, com que el nostre projecte té la intenció d'exportar-se fora de l'Estat espanyol entraria dins d'aquesta mesura de concessió. L'altra mesura, que també pot servir en el nostre projecte, consisteix en la participació d'organismes especials que tinguin un caràcter oficial per poder promocionar i difondre a nivell internacional aquesta pel·lícula en diferents festivals internacionals.